

تهیه کننده: جواد عابدی صدقیانی

آموزش

صورت مغایرت بانکی

تهیه کننده: جواد عابدی صدقیانی

هنر آموز رشته حسابداری

محل خدمت: استان آذربایجان غربی شهرستان سلماس

هنرستان: حرفه ای امام خمینی (ره)

تهیه کننده: جواد عابدی صدقیانی

تهیه کننده: جواد عابدی صدقیانی

برای درک صورت مغایرت بانکی ابتدا باید مفاهیم زیر را به هنرجویان توضیح دهیم

اعلامیه بدهکار: گاهی اوقات بانک مبالغی را از حساب مشتری مانند هزینه کارمزد، هزینه واخواست و ... برداشت میکند و اعلامیه ای به مشتری ارسال می کند که به اعلامیه بدهکار مشهور است.

اعلامیه بستانکار: گاهی اوقات بانک مبالغی مانند واریزی مشتریان به حساب موسسه و..... را به حساب موسسه واریز می نماید و اعلامیه ای به موسسه ارسال میکند که به اعلامیه بستانکار مشهور است.

در مرحله دوم باید به هنرجویان این نکته تفهیم شود که:

❖ موسسه یا شرکت طبق اصول حسابداری چنانچه بخواهد مبلغی را به حساب شرکت یا موسسه اضافه نماید باید آن را بدهکار و در صورتیکه بخواهد آن را کسر نماید باید آن را بستانکار نماید به خاطر اینکه موجودی نقد (بانک) که یک دارایی است افزایش آن بدهکار و کاهش آن بستانکار می شود.

❖ بانک چنانچه بخواهد مبلغی را به حساب شرکت یا موسسه واریز یا اضافه نماید باید آن را در ستون بستانکار حساب خود و بر عکس چنانچه مبالغی را از حساب شرکت یا موسسه برداشت نماید باید آن را در ستون بدهکار خود وارد نماید علت این امر آن است که مبالغی که به حساب شرکت یا موسسه واریز می شود برای شرکت به عنوان دارایی و برای بانک سپرده محسوب میشود که نوعی بدهی تلقی میشود و افزایش بدهی را طبق اصول حسابداری بستانکار و کاهش آن را بدهکار مینماییم.

تهیه کننده: جواد عابدی صدقیانی

مغایرت در اصطلاح به معنای اختلاف میباشد و تهیه صورت مغایرت بانکی به این دلیل است که گاهی بین صورتحساب بانک با صورت حساب بانک در دفتر کل شرکت اختلاف پیش می‌آید این اختلاف میتواند ناشی از عوامل زیر باشد.

هنرآموزان عزیز توجه فرمایند که یک جلسه یا بیشتر به ذکر عوامل مغایرت بپردازند و در جلسه بعدی از دانش آموزان این عوامل پرسیده شود زیرا مبنای تهیه صورت مغایرت بانکی را همین عوامل تشکیل می‌دهد.

عوامل مغایرت بین صورتحساب بانک با مانده حساب بانک دفاتر موسسه این اختلاف را میتوان به دو دسته تقسیم کرد:

۱- عملیاتی که در دفاتر موسسه انجام گرفته ولی هنوز در دفاتر بانک ثبت نشده:

الف) چک معوق (چکهای صادره که برای وصول به بانک ارایه نشده، چکهای بین راهی):

یعنی چکی که دارنده حساب آن را صادر نموده (در وجه بستانکاران) و در دفتر خود ثبت نموده ولی دارنده چک به بانک جهت وصول مراجعه نکرده، بنابراین، این چکها از حساب بانک دفتر موسسه کم شده اما در بانک ثبت کاهش انجام نشده است و در نتیجه مانده بانک بیشتر از مانده موسسه خواهد بود.

ب) سپرده بین راهی (واریزی های موسسه):

شامل وجوهی است که در ساعات پایانی روز توسط موسسه به حساب بانک واریز شده یا مبالغی که به منظور واریز به حساب جاری بانک ارسال میگردد، این مبالغ به محض واریز در دفاتر شرکت ثبت میگردد ولی ممکن است در دفاتر بانک ثبت نشود. در نتیجه در دفتر کل موسسه به حساب بانک اضافه شده ولی بانک به تاریخ چند روز بعد حساب موسسه را اضافه میکند. در نتیجه در صورت حساب بانک مبلغ واریزی به حساب اضافه نشده است و مبلغ صورت حساب بانک کمتر از مانده حساب بانک دفتر کل موسسه است.

ج) چک لاوصول: گاهی موسسات چکهای خود را جهت وصول نزد بانکی که در آن حساب جاری دارند می سپارند تا بانک اقدام به وصول وجه چک نماید حال واحد تجاری چنانچه به محض ارسال چک به بانک جهت وصول حساب بانک را در دفاتر خود بدهکار نماید اگر وجه آن توسط بانک دریافت نشود (چک برگشت داده شود) یا مثلا موجودی نداشته باشد بانک طی اعلامیه ای به موسسه باید اطلاع دهد که این مبلغ را در حساب خود بستانکار نماید (حساب بانک را در دفاتر کاهش دهد) در نتیجه این چکها به حساب بانک اضافه نشده و بین صورت حساب بانک و مانده حساب بانک در دفاتر اختلاف وجود دارد.

د) اشتباهات: هنگام ثبت عملیات در دفاتر موسسه ممکن است اشتباه در ثبت بدهکار و بستانکار حساب یا در جابجایی ارقام و یا صفر کم یا زیاد گذاشتن توسط حسابدار شرکت انجام شود.

تهیه کننده: جواد عابدی صدقیانی

۲- عملیاتی که در دفاتر بانک ثبت شده ولی هنوز در دفاتر واحد تجاری ثبت نشده:

الف) برداشت های بانک از حساب موسسه: بانک مبالغی بابت کارمزد خود در قبال وصول وجه چک- برات، سفته- کارمزد دیرکرد و هزینه واخواست (تنزیل) از حساب موسسه برداشت میکند (کم) میکند و جهت اطلاع موسسه اعلامیه بدهکار ارسال مینماید حال اگر اعلامیه بدهکار تا تاریخ تهیه صورتحساب به موسسه نرسیده باشد موسسه این کاهش را ثبت نکرده زیرا موسسه بعد از دریافت اعلامیه ثبت لازم را انجام میدهد. در نتیجه بین دو صورتحساب مغایرت وجود دارد.

ب) وجوه دریافتی توسط بانک به حساب موسسه: گاهی بانک مبالغی را به حساب موسسه واریز میکند و جهت اطلاع موسسه اعلامیه بستانکار ارسال میکند از این نوع مبالغ میتوان وجوهی که مشتریان موسسه به حساب جاری بانک واریز میکنند یا وصول وجه سفته هایی که توسط موسسه جهت وصول در اختیار بانک قرار گرفته نام برد به این دلیل که اعلامیه بستانکار به موسسه نرسیده در نتیجه در دفاتر موسسه ثبت لازم انجام نشده

ج) اشتباهات: همانند دفاتر موسسه حسابدار بانک نیز ممکن است طی عملیات ثبت اشتباهی نظیر اعداد و ارقام و یا اشتباه در برداشت از حساب و ثبت در حساب دیگر را انجام دهد این نوع اشتباهات بایستی توسط بانک اصلاح شود.

تهیه کننده: جواد عابدی صدقیانی

برای تهیه صورت مغایرت بانکی دو روش وجود دارد

۱- روش رسیدن از یک مانده به مانده دیگر

۲- روش رسیدن به مانده واقعی

روش رسیدن از یک مانده به مانده دیگر

برای رسیدن از یک مانده یک صورتحساب به مانده صورتحساب دیگر به روش زیر عمل مینماییم:

اقلام مندرج در ستون بدهکار در دفاتر واحد تجاری با اقلام مندرج در ستون بستانکار صورتحساب بانک و

اقلام مندرج در ستون بستانکار حساب بانک در دفاتر با اقلام مندرج در ستون بدهکار صورتحساب بانک

مطابقت داده میشود اقلامی که مورد اختلاف می باشند خط کشیده به این اقلام، اقلام باز گفته میشود.

مثلاً برای رسیدن از مانده دفاتر به مانده صورتحساب بانک:

۱- اثر عکس اقلام باز دفتر بر مانده آن: یعنی چنانچه اقلام باز موجب افزایش موجودی بانک شده از

مانده دفتر کسر و هر گاه اقلام باز موجب کاهش موجودی بانک شده به مانده دفاتر اضافه می شود

۲- اثر مستقیم اقلام باز بانک: یعنی هر گاه اقلام باز بانک موجب افزایش موجودی بانک شده به مانده

دفاتر اضافه شده و اگر اقلام باز بانک موجب کاهش موجودی بانک شده از مانده دفاتر کسر می

شود

تهیه کننده: جواد عابدی صدقیانی

برای رسیدن از مانده دفاتر شرکت به مانده بانک به مانده ↓ دفاتر شرکت هر آنچه بانک انجام داده عکس آن انجام میدهیم و هر آنچه دفاتر شرکت انجام داده ما هم آن را انجام می‌دهیم	برای رسیدن از مانده دفاتر شرکت به مانده بانک ↓ دفاتر شرکت هر آنچه کرده اثر عکس آن و بانک هر آنچه کرده طبق آن انجام می‌دهیم
---	---

مثلا به دو صورتحساب زیر توجه کنید :

برای تشخیص اینکه از کجا بفهمیم کدام صورتحساب به دفاتر شرکت تعلق دارد و کدام صورتحساب به دفاتر بانک میتوانیم از ستون تشخیص به این نکته پی ببریم چنانچه بدهکار باشد مربوط به دفاتر شرکت و چنانچه بستانکار باشد مربوط به صورتحساب بانک است. سمت راست مربوط به صورتحساب بانک و سمت چپ مربوط به دفاتر کل شرکت هست.

تهیه کننده: جواد عابدی صدقیانی

D

C

دفتر کل شرکت

B

A

صورتحساب بانک

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار	ت	مانده
۲/۱	مانده			بد	۶۰۰۰۰۰
۲/۲	واریزوجه نقد	۴۵۰۰۰۰		بد	۱۰۵۰۰۰۰
۲/۳	چک صادره ۲۰		۱۷۰۰۰۰	بد	۸۸۰۰۰۰
۲/۴	چک صادره ۲۱		۲۴۰۰۰۰	بد	۶۴۰۰۰۰
۲/۵	واریزوجه نقد	۸۹۰۰۰۰		بد	۱۵۳۰۰۰۰
۲/۸	چک صادره ۲۲		۲۶۰۰۰۰	بد	۱۲۷۰۰۰۰
۲/۱۲	چک صادره ۲۳		۴۲۰۰۰۰	بد	۸۵۰۰۰۰
۲/۱۵	چک صادره ۲۴		۲۵۰۰۰۰	بد	۶۰۰۰۰۰
۲/۱۶	واریزوجه نقد	۱۴۰۰۰۰		بد	۷۴۰۰۰۰
۲/۱۷	چک صادره ۲۵		۲۲۰۰۰۰	بد	۵۲۰۰۰۰
۲/۲۰	واریزوجه نقد	۲۰۰۰۰۰		بد	۷۲۰۰۰۰
۲/۲۱	چک صادره ۲۶		۳۱۰۰۰۰	بد	۴۱۰۰۰۰
۲/۲۷	چک صادره ۲۷		۱۸۵۰۰۰	بد	۲۲۵۰۰۰
۲/۳۰	واریزی مشتری	۱۶۵۰۰۰		بد	۳۹۰۰۰۰

تاریخ	شرح	بدهکار	بستانکار	ت	مانده
۲/۱	مانده			بس	۶۰۰۰۰۰
۲/۲	واریزوجه نقد	۴۵۰۰۰۰		بس	۱۰۵۰۰۰۰
۲/۴	چک صادره ۲۱	۲۴۰۰۰۰		بس	۸۱۰۰۰۰
۲/۸	برداشت قسط وام	۱۷۵۰۰۰		بس	۶۳۵۰۰۰
۲/۱۰	واریزوجه نقد	۸۹۰۰۰۰		بس	۱۵۲۵۰۰۰
۲/۱۲	چک صادره ۵۲۵	۷۰۰۰۰۰		بس	۸۲۵۰۰۰
۲/۱۴	کارمزد	۲۵۰۰۰۰		بس	۸۰۰۰۰۰
۲/۱۶	چک صادره ۲۳	۴۲۰۰۰۰		بس	۳۸۰۰۰۰
۲/۱۸	چک صادره ۲۴	۲۵۰۰۰۰		بس	۱۳۰۰۰۰
۲/۲۰	واریزی	۴۵۰۰۰۰		بس	۱۷۵۰۰۰
۲/۲۲	واریزوجه نقد	۱۴۰۰۰۰		بس	۳۱۵۰۰۰
۲/۲۳	چک صادره ۲۵	۲۲۰۰۰۰		بس	۹۵۰۰۰
۲/۲۵	آبونمان مجلات	۳۰۰۰۰۰		بس	۶۵۰۰۰
۲/۲۸	واریزی	۱۶۵۰۰۰		بس	۲۳۰۰۰۰
۲/۳۰	چک صادره ۲۶	۱۳۰۰۰۰		بس	۱۰۰۰۰۰

سایر اطلاعات:

- ۱- مبلغ چک شماره ۲۶ که بابت خرید ملزومات صادر گردیده است ۱۳۰۰۰۰ صحیح است.
- ۲- چک شماره ۵۲۵ مربوط به شرکت دیگری است که بانک اشتباها" از حساب فروشگاه برداشت کرده است.

تهیه کننده: جواد عابدی صدقیانی

مطلوبست: تهیه صورت مغایرت بانکی به روش رسیدن از یک مانده به مانده دیگر

برای حل این مسئله ما ستونهای مربوط به دو صورتحساب را با حروف لاتین نامگذاری کردیم و اقلامی که با رنگ قرمز مشخص شده اقلام باز دو صورتحساب هستند.

ستون A ستون بدهکار صورتحساب بانک می باشد یعنی ستونی است که بانک این مبالغ رو از حساب موسسه کسر یا برداشت نموده است و ستون B ستون بستانکار صورتحساب بانک می باشد یعنی ستونی است که بانک این مبالغ رو به حساب موسسه اضافه یا واریز نموده است.

ستون C ستون بدهکار دفاتر کل شرکت است یعنی ستونی است که شرکت این مبالغ رو به حساب موسسه اضافه یا واریز نموده است و ستون D ستون بستانکار دفاتر کل شرکت است یعنی ستونی است که شرکت این مبالغ رو از حساب موسسه کسر یا برداشت نموده است.

طبق توضیحاتی که در بالا ذکر شد حالا به حل مسئله می پردازیم:

تهیه کننده: جواد عابدی صدقیانی

صورت مغایرت بانکی به تاریخ.....

شرکت

	مانده طبق صورت حساب بانک		مانده طبق دفاتر شرکت
۱۰۰/۰۰۰		۳۹۰/۰۰۰	
	۲۰۰/۰۰۰		۱۷۰/۰۰۰
	۱۷۵/۰۰۰		۲۶۰/۰۰۰
	۷۰۰/۰۰۰		۳۱۰/۰۰۰
	۲۵/۰۰۰		۱۸۵/۰۰۰
	۳۰/۰۰۰		۴۵/۰۰۰
	۱۳۰/۰۰۰		
	۱/۲۶۰/۰۰۰		۹۷۰/۰۰۰
	کسر می شود:		کسر می شود:
	۱۷۰/۰۰۰		۲۰۰/۰۰۰
	۲۶۰/۰۰۰		۱۷۵/۰۰۰
	۳۱۰/۰۰۰		۷۰۰/۰۰۰
	۱۸۵/۰۰۰		۲۵/۰۰۰
	۴۵/۰۰۰		۳۰/۰۰۰
	(۹۷۰/۰۰۰)		۱۳۰/۰۰۰
	۳۹۰/۰۰۰		(۱/۲۶۰/۰۰۰)
	مانده طبق دفاتر شرکت		۱۰۰/۰۰۰
			مانده طبق صورت حساب بانک

تهیه کننده: جواد عابدی صدقیانی

همانطور که گفتیم برای حل مسئله مثلاً برای رسیدن از مانده دفاتر شرکت به صورتحساب بانک هر آنچه دفاتر شرکت انجام داده عکس آن انجام میدهیم (افزایش داده باشد کاهش و بالعکس) و هر آنچه بانک انجام داده مثل آن رفتار میکنیم یعنی اگر بستانکار کرده به عبارتی افزایش داده باشد ما هم اضافه میکنیم و اگر کاهش یا برداشت کرده (حساب بانک را بدهکار نموده) ما هم کاهش میدهیم.

چنانچه طرف راست صورت مغایرت را تهیه نمودیم طرف چپ آن راحت و آسان خواهد بود هر آنچه را در سمت راست اضافه نموده ایم در سمت چپ در قسمت کسر شود و بالعکس یعنی هر آنچه را در سمت راست در قسمت کسر شود نوشته ایم در قسمت اضافه شود به مانده طبق صورتحساب بانک اضافه می نماییم.

روش رسیدن به مانده واقعی

در این روش برای رسیدن به مانده واقعی بانک ماهیت اقلام به شرح زیر تعیین میشود:

الف: اقلام باز دفتر وجوه بین راهی بوده که به مانده صورتحساب بانک اضافه میشود.

ب: اقلام باز بستانکار دفتر چک معوق بوده که از مانده صورتحساب بانک کسر میشود.

ج: اقلام باز بستانکار صورتحساب بانک وصولی بانک بوده که به مانده دفتر اضافه میشود.

د: اقلام باز بدهکار صورتحساب بانک برداشت های بانک بوده که به مانده دفتر اضافه میشود.

ه: هر گونه اشتباه در دفاتر واحد تجاری و یا صورتحساب بانک بر حسب مورد به مانده دفتر یا صورتحساب بانک اضافه یا کسر میشود.

به طور کلی صورت مغایرت بانکی برای رسیدن به مانده واقعی به شکل زیر تهیه میشود:

تهیه کننده: جواد عابدی صدقیانی

صورت مغایرت بانکی به روش مانده واقعی

<p>*** مانده طبق صورتحساب بانک: اضافه میشود:</p> <p>۱- سپرده بین راهی یا مبالغ واریز شده که در صورتحساب بانک ثبت نشده است.</p> <p>۲- مبالغی که توسط بانک اشتباهاً از حساب موسسه کسر (بدهکار) شده است.</p> <p>۳- واریزی پایان وقت</p> <p>کسر می شود:</p> <p>۱- چکهای معوق</p> <p>۲- مبالغی که توسط بانک اشتباهاً به حساب موسسه اضافه (بستانکار) شده است.</p>	<p>*** مانده طبق دفاتر شرکت : اضافه میشود:</p> <p>۱- وجوه واریزی به حساب بانکی که در دفاتر ثبت نشده یا وجوهی که در بستانکار صورتحساب بانک هست (واریزی های مشتریان)</p> <p>۲- واریزیهای نامشخص</p> <p>۳- واریز سود سهام و یا مبلغ سفته وصولی</p> <p>۴- مبالغی که اشتباهاً در موسسه در بستانکار حساب بانک ثبت شده است.</p> <p>۵- اشتباه در ثبت چک صادره موسسه که بیشتر از مبلغ اصلی است.</p> <p>۶- اشتباه موسسه در ثبت واریزی که کمتر از مبلغ اصلی است.</p> <p>کسر می شود:</p> <p>۱- مبالغی که توسط بانک کسر شده ولی در موسسه ثبت نشده است (برداشتهای بانک).</p> <p>۲- مبالغی که در موسسه اشتباهاً در بدهکار حساب ثبت شده است.</p> <p>۳- اشتباه موسسه در ثبت چک صادره که کمتر از مبلغ اصلی است.</p> <p>۴- اشتباه موسسه در ثبت واریزی که بیشتر از مبلغ اصلی است.</p> <p>۵- چک لاوصول</p> <p>۶- برداشت بانک بابت سفته تنزیلی و اخواست شده</p>
<p>*** مانده واقعی</p>	<p>*** مانده واقعی</p>

تهیه کننده: جواد عابدی صدقیانی

موارد فوق برای هنرجویان با ذکر دلیل قابل فهم و آسان است. اکثر دانش آموزان تنها در موارد مربوط به اشتباهات به مشکل برمی‌خورند که در ذیل با مثال توضیح داده می‌شود.

اشتباهات حسابداری شرکت.

چنانچه حسابداری شرکت در ثبت چک صادره یا مبلغ واریزی چک و اشتباه نماید این اشتباهات باید رفع گردیده و به خاطر اینکه حسابداری شرکت آن را انجام داده در سمت راست صورت مغایرت بانکی به مانده دفتر حسب مورد اضافه یا کسر می‌شود.

اشتباهات حسابداری شرکت را میتوان به چهار گروه تقسیم کرد.

- ۱- اشتباه در ثبت چک صادره
- ۲- اشتباه در ثبت مبلغ واریزی چک
- ۳- اشتباه حسابداری شرکت ناشی از بدهکار نمودن حساب بانک و بالعکس
- ۴- اشتباه حسابداری شرکت ناشی از واریز یا برداشت نمودن مبالغی از حساب شرکت

اشتباه در ثبت چک صادره

❖ مثال اول: حسابداری شرکت در ثبت چک صادره به جای مبلغ ۱۹۰/۰۰۰ اشتبهاً مبلغ ۱۰۹/۰۰۰ در دفاتر ثبت نموده است.

برای رفع این اشتباه مبلغ ۸۱/۰۰۰ (مابه التفاوت) از مانده دفتر کسر می‌شود به خاطر اینکه با اشتباه حسابداری شرکت، مبلغ ۸۱/۰۰۰ مانده بانک در دفتر کل شرکت اضافی می‌باشد که باید کسر شود.

تهیه کننده: جواد عابدی صدقیانی

❖ مثال دوم: حسابدار شرکت در ثبت چک صادره به جای مبلغ ۲۴/۰۰۰ اشتبهاً مبلغ ۲۴۰/۰۰۰ در دفاتر ثبت نموده است.

برای رفع این اشتباه مبلغ ۲۱۶/۰۰۰ (مابه التفاوت) به مانده دفتر اضافه می شود به خاطر اینکه با این اشتباه حسابدار شرکت، مبلغ ۲۱۶/۰۰۰ مانده بانک در دفتر کل شرکت کاهش یافته که باید به مانده فوق اضافه شود.

❖ مثال سوم: حسابدار شرکت در ثبت چک صادره به جای مبلغ ۱۰/۰۰۰ اشتبهاً مبلغ ۱۰۰/۰۰۰ در دفاتر ثبت نموده است.

برای رفع این اشتباه مبلغ ۹۰ /۰۰۰ (مابه التفاوت) به مانده دفتر اضافه می شود به خاطر اینکه با این اشتباه حسابدار شرکت، مبلغ ۹۰/۰۰۰ مانده بانک در دفتر کل شرکت کاهش یافته که باید به مانده فوق اضافه شود.

❖ مثال چهارم: حسابدار شرکت در ثبت چک صادره به جای مبلغ ۸۱/۰۰۰ اشتبهاً مبلغ ۱۸/۰۰۰ در دفاتر ثبت نموده است.

برای رفع این اشتباه مبلغ ۶۳/۰۰۰ (مابه التفاوت) از مانده دفتر کسر می شود به خاطر اینکه با اشتباه حسابدار شرکت ، مبلغ ۶۳/۰۰۰ مانده بانک در دفتر کل شرکت اضافی می باشد که باید کسر شود.

اشتباه در ثبت مبلغ واریزی چک

❖ مثال اول: حسابدار شرکت در ثبت مبلغ واریزی چک به جای مبلغ ۱۰۶/۰۰۰ اشتباهاً مبلغ ۱۶۰/۰۰۰ در دفاتر ثبت نموده است.

برای رفع این اشتباه مبلغ ۵۴/۰۰۰ (مابه التفاوت) از مانده دفتر کسر می شود به خاطر اینکه با این اشتباه حسابدار شرکت، مبلغ ۵۴۰۰۰ مانده بانک در دفتر کل شرکت بیشتر از مبلغ واقعی است به همین خاطر باید از مانده دفتر کسر شود.

❖ مثال دوم: حسابدار شرکت در ثبت مبلغ واریزی چک به جای مبلغ ۲۱۰/۰۰۰ اشتباهاً مبلغ ۱۲۰/۰۰۰ در دفاتر ثبت نموده است.

برای رفع این اشتباه مبلغ ۹۰/۰۰۰ (مابه التفاوت) به مانده دفتر اضافه می شود به خاطر اینکه با این اشتباه حسابدار شرکت، مبلغ ۹۰/۰۰۰ مانده بانک در دفتر کل شرکت کمتر از مبلغ واقعی است به همین خاطر باید به مانده دفتر اضافه شود.

اشتباه حسابدار شرکت ناشی از بدهکار نمودن حساب بانک و بالعکس

گاهی اوقات حسابدار شرکت به جای اینکه مبلغی را در دفاتر شرکت به حساب بانک بدهکار نماید (اضافه) اشتباهاً آن را بستانکار نموده است و بالعکس در این شرایط برای رفع اشتباه فوق مبلغ را در دو برابر آن ضرب نموده و به مانده دفتر اضافه (کسر) میشود.

تهیه کننده: جواد عابدی صدقیانی

❖ مثال اول: حسابدار شرکت مبلغ ۳۰/۰۰۰ را اشتباهاً به جای اینکه در دفاتر شرکت بدهکار نماید بستانکار نموده است.

برای رفع این اشتباه مبلغ $۶۰/۰۰۰ = (۳۰/۰۰۰ \times ۲)$ به مانده دفتر اضافه میشود تا اشتباه فوق رفع گردد.

❖ مثال دوم: حسابدار شرکت مبلغ ۷۵/۰۰۰ را اشتباهاً به جای اینکه در دفاتر شرکت بستانکار نماید بدهکار نموده است.

برای رفع این اشتباه مبلغ $۱۵۰/۰۰۰ = (۷۵/۰۰۰ \times ۲)$ از مانده دفتر کسر میشود تا اشتباه فوق رفع گردد زیرا مفهوم بستانکار در دفاتر شرکت به معنای کاهش دادن حساب بانک می باشد.

اشتباه حسابدار شرکت ناشی از واریز یا برداشت نمودن مبالغی از حساب شرکت

چنانچه حسابدار شرکت اشتباهاً مبالغی را به حساب شرکت واریز یا (کسر) نماید برای رفع این اشتباهات مبالغ فوق باید به ترتیب کسر یا اضافه شود. مثلاً حسابدار شرکت واریز مبلغ ۱۰۰/۰۰۰ مربوط به حساب شخصی صاحب موسسه را اشتباهاً به حساب شرکت واریز نماید که در این صورت مبلغ ۱۰۰/۰۰۰ برای رفع اشتباه از مانده دفاتر شرکت باید کسر شود.

اشتباهات حسابدار بانک

چنانچه حسابدار بانک مبالغی را اشتبهاً به حساب شرکت واریز یا برداشت نماید یا ثبت اشتباهی نظیر اعداد و ارقام و یا اشتباه در برداشت از حساب و ثبت در حساب دیگر را انجام دهد این نوع اشتباهات باید اصلاح گردیده و به خاطر اینکه حسابدار بانک آن را انجام داده در سمت چپ صورت مغایرت بانکی به مانده صورتحساب بانک حسب مورد اضافه یا کسر می شود.

❖ مثال اول: حسابدار بانک به جای اینکه مبلغ ۸۰/۰۰۰ اشتبهاً مبلغ ۸/۰۰۰ را در ستون بستانکار حساب خود ثبت نموده است.

برای رفع این اشتباه مبلغ ۷۲/۰۰۰ (مابه التفاوت) به مانده طبق صورتحساب بانک اضافه میشود.

❖ مثال دوم: حسابدار بانک به جای اینکه مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ اشتبهاً مبلغ ۵۰/۰۰۰ را در ستون بدهکار حساب خود ثبت نموده است.

برای رفع این اشتباه مبلغ ۴۵۰/۰۰۰ (مابه التفاوت) از مانده طبق صورتحساب بانک کسر میشود.

❖ مثال سوم: حسابدار بانک به جای واریز مبلغ ۴۵۰/۰۰۰ به حساب مشتری خود اشتبهاً مبلغ ۵۴/۰۰۰ را در ستون بدهکار حساب خود ثبت نموده است.

برای رفع این اشتباه مبلغ ۵۰۴/۰۰۰ (مابه التفاوت) به مانده طبق صورتحساب بانک اضافه میشود علت این امر آنست که اولاً حسابدار بانک اشتبهاً مبلغ ۵۴/۰۰۰ را در ستون بدهکار خود ثبت نموده که برای رفع این اشتباه مبلغ ۱۰۸۰۰۰ را باید بستانکار (اضافه) نماید تا اصلاح گردد از طرفی مبلغ ۴۵۰/۰۰۰ ریال را نیز باید بستانکار نماید (واریز نماید) که روی هم رفته (۴۵۰/۰۰۰+۱۰۸/۰۰۰) میشود ۵۰۴/۰۰۰.

تهیه کننده: جواد عابدی صدقیانی

حال برگردیم به حل مسئله صفحه ۱۰ به روش مانده واقعی

صورت مغایرت بانکی به تاریخ.....

شرکت

۱۰۰/۰۰۰	مانده طبق صورت حساب بانک	۳۹۰/۰۰۰	مانده طبق دفاتر شرکت
	۷۰۰/۰۰۰ اشتباه چک ۵۲۵		اضافه می شود:
	۲۰۰/۰۰۰ سپرده بین راهی		واریزیمشتریان ۴۵/۰۰۰
			اشتباه ثبت چک ۲۶ ۱۸۰/۰۰۰
	_____		_____
۹۰۰/۰۰۰		۲۲۵/۰۰۰	
	کسر می شود:		کسر می شود:
	۱۸۵/۰۰۰ چک معوق ۲۷		برداشت اقساط ۱۷۵/۰۰۰
	۲۶۰/۰۰۰ چک معوق ۲۲		آبونمان ۳۰/۰۰۰
	۱۷۰/۰۰۰ چک معوق ۲۰		کارمزد ۲۵/۰۰۰
	_____		_____
(۶۱۵/۰۰۰)		(۲۳۰/۰۰۰)	
۳۸۵/۰۰۰	مانده طبق دفاتر شرکت	۳۸۵/۰۰۰	مانده واقعی

مانده حساب جاری ۱۰۰۰ شرکت سرمد در پایان اسفند ۱۳۹۰ مبلغ ۲۴/۸۰۰ می باشد ولی مانده آن طبق صورتحساب بانک ۹۵/۸۰۰ ریال است. عوامل مغایرت پس از بررسی دو صورتحساب به شرح زیر است.

۱- چک ۲۰۲۰ شرکت سرمد به مبلغ ۴۰/۰۰۰ که جهت خرید به مشتریان تحویل داده شده بود توسط بانک در بستانکار جاری ۱۰۰۰ ثبت شده است.

۲- چک ۲۰۳۰ شرکت سرمد بابت اثاثیه به مبلغ ۱۸۲/۰۰۰ که توسط بانک به همان مبلغ پرداخت شده در دفاتر شرکت ۱۲۸/۰۰۰ ثبت شده.

۳- در تاریخ ۳۰ بهمن ۳۴۹/۶۰۰ ریال به حساب شرکت واریز گردیده که در صورتحساب بانک منعکس نگردیده.

۴- چک یکی از مشتریان به مبلغ ۸۴/۰۰۰ به دلیل عدم موجودی توسط بانک برگشت داده شد.

۵- تعداد ۲ فقره چک صادره به مبلغ ۴۴۲/۰۰۰ تا پایان مهرماه جهت وصول به بانک ارائه نشده است.

۶- بدهکاران شرکت مبلغ ۷۸۰/۰۰۰ از بدهی خود را به حساب شرکت واریز نمودند که بدلیل نرسیدن اعلامیه بستانکار در دفاتر ثبت نشده است.

۷- بانک چک آقای سرمد را به مبلغ ۲۴۰/۰۰۰ اشتباها از حساب شرکت پرداخت نموده است.

۸- سفته یکی از مشتریان به مبلغ ۵۰۰/۵۰۰ نکول گردیده و بانک مبلغ مذکور را از حساب شرکت برداشت نموده است.

۹- هزینه های بانک به مبلغ ۲/۹۰۰ ریال از حساب شرکت برداشت گردیده که اعلامیه بدهکار آن به شرکت نرسیده است.

مطلوبست تهیه صورت مغایرت بانکی به روش مانده واقعی

تهیه کننده: جواد عابدی صدقیانی

صورت مغایرت بانکی به تاریخ.....

شرکت سرمد

<p>مانده طبق صورت حساب بانک ۹۵/۸۰۰</p> <p>اشتباه حسابدار ۲۴۰/۰۰۰</p> <p>سپرده بین راهی ۳۴۹/۶۰۰</p> <hr style="width: 50%; margin-left: 0;"/> <p style="text-align: right;">کسر می شود:</p> <p>چکهای معوق ۴۴۲/۰۰۰</p> <p>اشتباه حسابدار بانک ۸۰/۰۰۰</p> <hr style="width: 50%; margin-left: 0;"/> <p style="text-align: right;">(۵۲۲/۰۰۰)</p> <hr style="width: 50%; margin-left: 0;"/> <p style="text-align: right;">۱۶۳/۴۰۰</p>	<p>مانده طبق دفاتر شرکت ۲۴/۸۰۰</p> <p>اضافه می شود:</p> <p>واریزی بدهکاران ۷۸۰/۰۰۰</p> <hr style="width: 50%; margin-left: 0;"/> <p style="text-align: right;">کسر می شود:</p> <p>هزینه های بانکی ۲/۹۰۰</p> <p>سفته نکولی ۵۰۰/۵۰۰</p> <p>چک لاوصول ۸۴/۰۰۰</p> <p>اشتباه در ثبت صدور چک ۵۴/۰۰۰</p> <hr style="width: 50%; margin-left: 0;"/> <p style="text-align: right;">(۶۴۱/۴۰۰)</p> <hr style="width: 50%; margin-left: 0;"/> <p style="text-align: right;">۱۶۳/۴۰۰</p>
<p>مانده طبق صورت حساب بانک</p>	<p>مانده واقعی</p>

توجه شود مبلغ ۴۰/۰۰۰ بند ۱ باید به بدهکار صورتحساب بانک ثبت میشد که اشتباها حسابدار بانک به بستانکار آن ثبت کرده به خاطر همین باید مبلغ در دو برابر آن ضرب شده و از صورتحساب بانک کسر شود.

در پایان ضمن تقدیر و تشکر از تمامی همکاران عزیز و گرامی خواهشمند است هرگونه اشکال یا اشتباه موجود در این جزوه آموزشی را از طریق ایمیلهای زیر به نشانی Javad.abedy@gmail.com یا Javad.abedi@iran.ir اطلاع دهند تا اشکالات موجود رفع شود.

با تشکر: جواد عابدی